

Årgang 22

Nr. 3/2013

Medlemsblad for foreningen

Legetøjets venner

Næste møde:

Torsdag den 7. marts 2013 kl. 14.30

Lyshøjgårdsvej 103, kælderen

2500 Valby

Månedens emne: Legetøj af pap og papir, f. eks. påskeæg

NB. Hvis du kommer efter kl. 14.30 bedes du ringe på mobil 28633403, så kommer vi og lukker dig ind.

Kære medlemmer!

Så er der legetøj af papir og pap på programmet. Det kan være alt lige fra påskeæg og pop-up kort til bøger og påklædningsdukker. Emnet er bredt og det bliver spændende at se, hvilke ting, der dukker op på mødet.

Jeg mangler stadig væk indlæg til bladene. Det vil være dejligt, hvis der også vil være andre medlemmer end de meget trofaste skribenter, der vil hjælpe med at gøre bladet bedre.

Mange hilsener

Anny

Marts måned

*En dag jeg tur i skoven gik
En lille alf, jeg så
Med hår og kjole lysegrøn
Hun midt i sneen lå
Hun sagde: jeg er vårens fe
Jeg tryller vinter væk!
Så smilte hun og rakte mig
En lille vintergæk*

Referat fra sidste møde den 7. februar 2013

Denne gang var der 20 fremmødte.

Mødet startede med, at Per fortalte om udstillingerne i Den gamle by i Århus og Gøran orienterede om en udstilling i Malmø, der hedder " Livet är en lek ". Udstillingen varer fra den 27. oktober 2012 til den 6. januar 2014. Gøran vil gerne arrangere en tur for legetøjet venner, hvis der er tilslutning til det.

Arrangementet indeholder foruden legetøjsudstillingen et lille traktement og et besøg på teknisk museum. Udstillingen siges at være vældig interessant og der er 500 forskellige legesager at se på.

Foreningen vil på den kommende generalforsamling drøfte en evt. tur til Malmø først på sommeren.

Så tog Anny ordet og ønskede på foreningens vegne vores formand Birgitte hjertelig tillykke med de 65 år og overrakte hende en gave fra foreningen.

Herefter gik taletiden på omgang og de, der havde taget noget med fortalte om det medbragte. Alt i miniature-format.

- En lille kalender fra 1870
- En lille dukke
- Små tasker
- En lille blomsterkurv
- Et lille møblement i bronze
- Små brocher
- En sølvbakke med 6 små bægre
- Fotografialbum
- En æske med kageforme
- En lille sort dukke i hækket tøj
- 2 små dukkestue-testel
- En legeplads fra 1970'erne
- Ting fra Erzgebirge

- Møbler af træ
- Miniature malerier
- En reol med små indbundne bøger, bl. a Biblen og Koranen
- En lille gammel dukke, hvis skørt blev brugt til at tørre pennen af i.
- Små bamser af forskellig art
- Et lille dukkehus til dukkehuset lavet af Jørgen Hansen. Ca. 25 år gammelt
- En lille skrivemaskine
- Små tyske togvogne
- Flyvemaskiner
- Dalarheste. Heraf en gammel model, ses på farverne.
- Pennytoys (en lille gås)
- 2 wienerbronzer, heraf en lille frø
- Dukkehusting
- Biler af flere slags
- 3 japanske stendukker
- Mundharmonika
- Lille bog
- Tinsoldater
- Snurretoppe
- Lommeknive
- Små sakse
- Lille trækvogn med dukker
- Glasdyr(se omtalen i februarbladet)
- Små dukker, bl.a. en i en gyngestol

Der var mange andre ting, men ovenfor nævnte er et udsnit af de medbragte småting.

Som vi plejer, var der sørget for kaffe og brød og der foregik også en del handel.

Nipsenåle endnu engang

Som mange af jer ved, så samler jeg på nipsenåle- i sær fra produktionsperioden 1880 - 1975.

Da de rigtig gamle nåle er svære at få fat på nu om stunder og da jeg allerede har mange gamle nåle, har jeg rettet blikket mod de nye producenter af nipsenåle. Der er efterhånden dukket mange små glasværksteder op både i Danmark og i udlandet (f.eks. Tjekkoslaviet og Mexico) De nye nåle forhandles flere steder her i Danmark, men mange af disse nåle er ofte primitive og lidt sjusket lavet, bl.a. kan man ofte se, at "hovedet" er smeltet ned over en stoppenål (nåleøjjet kan ses).

Jeg har haft den glæde, at besøge en nipsenåleproducent i Vedbæk, Susanne Rosenørn, for at se hendes udvalg af nåle. Jeg må sige, at de er utrolig flotte og kan sagtens stå mål med de gamle nipsenåle, hvad form og farve angår.

Susanne startede sin produktion i 2010, hun er selvlært og har nu et moderne værksted.

Susanne har et stort talent for at arbejde med glas og hendes nåle er unikke og meget fint udførte. Hendes nåle har utrolig mange detaljer og selv de bittesmå ting er udført med stor akkuratess.

Glasset til nålene køber hun i Italien og de meget tynde stænger, som hun bruger til at flette "snore" af til at sætte på f.eks "påskeæg", laver hun selv.

Du kan se et udsnit af hendes produktion på hendes hjemmeside www.dugperlasnipsenaale.dk og du kan købe direkte på nettet.

En pudsig oplevelse vil jeg dele med jer.

For et par år tilbage købte jeg en pude med nye nipsenåle. Egentlig samlede jeg som sagt kun på gamle nåle, men disse var så smukke, at jeg indlemmede dem i min samling. Jeg havde på Susannes hjemmeside set, at disse nåle meget lignede hendes nåle og jeg tog derfor puden med nålene med op til hende.

Jeg fik bekræftet, at det var nåle fra hendes tidlige produktion og at hun havde solgt denne pude og en anden på et loppemarked. Og nu er den her hos mig. ☺

Bindebreve

Af Anny Petersen

Nu nærmer den tid sig, hvor vi skal til at skrive gækkebrev. Jeg har tidligere skrevet om gækkebreve i dette blad. Jeg har nu lyst til at fortælle om gækkebrevets "forløber" bindebrevet.

De første bindebrev dukkede op i 1600 tallet og de kunne se ud på mange forskellige måder.

Ofte var de kunstfærdigt udklippet og dekoreret, men det kunne også være et ganske almindeligt brev, hvori afsenderen havde skrevet et vers, som han/hun selv havde skrevet.

Det særlige ved bindebrev var, at de skulle være forsynet med en uløselig knude, enten en silkesnor, der var bundet i mange knuder, en rebus, der var umulig at løse eller blot en tegnet sløjfe. Når brevet skulle afleveres, måtte man være snedig, for et bindebrev "gjaldt" kun, hvis modtageren fik brevet fysisk i hænderne på sin navnedag. Tidligere fejrede man navnedag i stedet for fødselsdag.

Der findes mange historier om folk, der nægtede at modtage et bindebrev og ligeså mange historier om, hvordan det er lykkedes at lokke brevet i hænderne på modtageren, f.eks kunne det være lagt i en frakkelomme, i en tobaksdåse eller sågar rullet ind i en pandekage.

Hvis det lykkedes at få modtageren til at røre brevet, så var man "bundet" til at holde et løsegilde.

Et løsegilde var oftest et festligt foretagende med morskab, mad og vin. I gamle dage indtil for ca. 100 år siden boede det meste af Danmarks befolkning på landet og man greb der enhver anledning for at feste. Et løsegilde var udelukkende for voksne, men kærestefolk benyttede også bindebrev for at kunne være sammen ved et løsegilde.

Kilde: Gækkevers og gækkebreve, Vejle Museum

KONGEDATTERENS PÅSKEGLÆDE

Af Lone Agersted.

Påskeæg har en årtusind gammel historie, og endnu i dag er de mindelser om en hedensk fortid.

Det er rørende at læse i Leonora Christines Jammersminde om den glæde, hun følte, da hun påskeaften et af de sidste år under sit fangenskab i Blåtårn, modtog dekorerede påskeæg. Som Christian den Fjerdes yndlingsdatter har hun uden tvivl været vant til at fejre højtiderne, og man må forestille sig, at den store søskendeflok fik æg til påske. Datiden kaldte dem "påskeglæde", og skikken går meget langt tilbage, men ingen kan svare på, hvornår danskerne begyndte at farve og dekorere hønseæg for at overraske børnene i påsken.

Der er ingen tvivl om, at det var oldgamle hedenske skikke, som overlevede landets omvendelse til kristendom, og det er sikkert, at kloge præster gik med på spøgen og villigt velsignede de æg, som menigheden dukkede op med i påsken. At der er noget undergørende ved især forårsæggene er der enighed om stort set i alverdens lande, og kunsten at dekorere æg udviklede sig til en folkekunst i Danmark og ikke mindst Østeuropa. I de fleste familier kogte man æggene i for eksempel mos, løgskaller eller andet, som gav dem farve, og siden opstod skikken med at male og på anden måde dekorere dem. Lægen Simon Paulli, 1603-1680, var samtidig med Leonora Christine, og han har beskrevet smukke æg, hvis dekorationer mindede om blomster og blade. Fra de sjældne tilfælde, hvor æggene selv eller beskrivelser af dem er bevaret, véd man, at de tidlige æg også tit havde religiøse motiver, som var malet direkte på skallen eller indridset efter farvningen.

Det var også brugt at lægge motiver med voks på ægget, og ved kogning i farvebad fremstod disse områder stadig i æggets oprindelige farve. Selv om påsken er kristendommens tid til eftertænkning, har der sideløbende med de alvorlige og dybt eksistentielle problemer i religiøs forstand udviklet sig en vildtvoksende urskov af folkelige skikke. Man har således fortalt børnene, at det er haren, som bringer æggene, og i mange familier arrangerede man reder i haven, hvor æggene blev gemt, så børnene selv kunne finde dem. Skulle de små så nysgerrigt spørge, hvor haren har æggene fra, kunne voksne svare, at haren får dem fra en række af naturens fugle. Haren er ikke selv nogen stor kunstner, så den må have hjælp til dekoreringen, og det klarer naturvætter, som i Danmark svarer til nisserne. På mange gamle afbildninger ser man dem flittigt svinge malerpenslen over indsamlede æg og frembringe de fineste mønstre og billeder til glæde for børn og voksne.

I ældre tid fandtes mange forskellige påskelege for både børn og voksne, ikke mindst tjenestefolk, og for øvrigt fik mange af dem en del af deres løn i form af æg, når det var påske. Netop på den tid lægger hønsene flittigt, og det var en fest at svælge i forårets overflod, som også betød sundhed i lange baner. For eksempel hed det sig, at den, der kan spise flest æg i påsken, lever længst.

Det skal have været den ødsle franske konge, Ludvig den Fjortende, kendt som Solkongen, der engang fandt på at lade æg male med portrætter af kongelige og hoffets skønne kvinder. Man begyndte at bruge det mest sjældne på den tid, strudseæg, og der blev fremstillet æg af porcelæn, træ eller andet, som kunstnere - også tidens største - kunne forsyne med billeder

Den ulykkelige Ludvig den Sekstende, der sammen med sin dronning Marie Antoinette blev halshugget under den Franske revolution, siges at have opfundet overraskelsesægget: det der kan åbnes i to halvdele og indeholde alt fra smykker og legetøj til slik, og det er deres efterkommere, som blev til vor tids æg af pap og for eksempel tin.

Hoffet var kendt for sin ekstravagante stil, så æg med indhold har sikkert været populære blandt de forvænte hoffolk, men det var guldsmeden Fabergé, som bragte kunsten til det ypperste, da han i slutningen af 1800-tallet fremstillede enestående kostbarheder til det russiske hof. Hans æg, især dem som kejseren gav til sin kone, den danskfødte Dagmar, er gået over i historien som de mest eksklusive af alle æg, selv om meningen med dem var helt nede på jorden ganske som ethvert almindeligt påskeæg: De er symbol på liv, trivsel, sundhed og lykke, ægte kærlighedsgaver.

Billede af et bindebrev

Stort og småt

Kaffetjansen i marts måned tager Bodil og Anne.
Husk at vaske din kop af, hvis du har lånt den i køkkenet

*****

Husk at betale dit kontingent. Der endnu medlemmer, der ikke har betalt.

*****

Sælges

Drenglegetøj fra 30-erne og 40-erne til salg.
Henvendelse til Eva Ek, tlf. 33 30 22 75

Dukker i nationaldragter
Henvendelse på tlf. 44945164

*****

Udstillinger og museer

Barbie-museet på Borups Alle 188 åbent efter aftale.

www.barbiemuseum.dk

Nordsjællands legetøjsmuseum, Skovgaard, Hørsholmsvej 32, 3490 Kvistgård.

www.legetojsmuseet.dk

Legetøjsmuseet "Olgas Lyst", Sommerstedsgade 11, telefon 33 23 85 58. Åben hver lørdag mellem kl. 13- 17 og ellers efter aftale

Program for 1. del af sæson 2013

- Torsdag den 3. januar: Det samler jeg også på
Torsdag den 7. februar: Miniature legetøj
Torsdag den 7. marts: Legetøj af pap og papir, f.eks. påskeæg
Torsdag den 4. april: Generalforsamling og loppetorv
Torsdag den 2. maj : Dukketøj, sko, hatte m.v.
-

Loppemarkeder

Spejdernes loppemarked i Farum, Hvedemarken: 1. lørdag i hver måned
Frederiksberghallen hal 4: søndag den 17. marts fra 11- 15

Ballerup kræmmer og loppemarked, Ballerup superarena 9. - 10. marts
2013

Loppemarked Carlsberg, 9. og 10. marts 2013

Rødovre Loppemarked, Rødovre Parkvej 425: 5. - 6. maj 2013

Valbyhallen, Skærtorsdag den 28. marts, *Langfredag* den. 29. marts,
lørdag den 30. marts og *søndag* den 31. marts 2013

Se i øvrigt oversigt over markeder på www.markedskalenderen.dk

---

Formandens E- mailadresse : birgittedencker@mail.dk

Formandens telefonnr. 45 88 88 38

Redaktørens E- mailadresse: anny@newmail.dk Farum Arena:

Redaktørens telefonnr. 44945164

Redaktørens postadresse: Brunevang 36, st, th, 2610 Rødovre

Hjemmesiden: www.legven.dk

Deadsdline til næste blad: 15. marts 2013